ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj) a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **NOVÁ GENERACE**, IČO 05183774, sídlem Rudolfovská tř. 132/71, České Budějovice, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí

takto:

**I.** Činnost politického hnutí NOVÁ GENERACE **se pozastavuje**.

**II.** Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

## Odůvodnění:

[1] Dne 7. 2. 2022 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatelka“) návrh na pozastavení činnosti politického hnutí NOVÁ GENERACE (dále jen „politické hnutí“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že politické hnutí opakovaně nesplnilo povinnost vyplývající z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách tím, že Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“) nepředložilo výroční finanční zprávy za roky 2017, 2018, 2019 a 2020, ačkoliv k tomu bylo Úřadem vyzváno. Ohledně svých tvrzení odkázala na příkazy Úřadu z let 2018, 2019, 2020 a 2021 a na podnět Úřadu k pozastavení činnosti politického hnutí. Navrhovatelka upřesnila, že politické hnutí neučinilo kroky k nápravě ani dodatečně. Ke

dni podání návrhu tak důvod k podání návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí trval.

[2] Politické hnutí, ač Nejvyšším správním soudem vyzváno, se k návrhu nevyjádřilo.

[3] Nejvyšší správní soud si v průběhu řízení vyžádal od Úřadu příkazy a podnět, na které navrhovatelka odkázala.

[4] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), rozhodl Nejvyšší správní soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Úřadu výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod písm. a) až k) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[6] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, o pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého s. ř. s.

[7] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že z příkazu Úřadu ze dne 4. 9. 2018, č. j. UDH-SPR-VFZ-35/2018-2 (č. l. 21 spisu), plyne, že politické hnutí bylo uznáno vinným ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, jelikož nepředložilo Úřadu ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2017. Z příkazu Úřadu ze dne 8. 8. 2019, č. j. UDH-2517/2019 (č. l. 17 spisu), plyne, že politické hnutí bylo opět uznáno vinným ze spáchání výše uvedeného přestupku, jelikož nepředložilo Úřadu ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2018. Z příkazu Úřadu ze dne 6. 10. 2020, č. j. UDH-2306/2020 (č. l. 27 spisu), plyne, že politické hnutí bylo opět uznáno vinným ze spáchání shodného přestupku, poněvadž nepředložilo ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2019. Z příkazu Úřadu ze dne 1. 7. 2021, č. j. UDH-01873/2021 (č. l. 24 spisu), vyplývá, že politické hnutí bylo opět uznáno vinným ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, jelikož nepředložilo ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2020. Společně s uvedenými příkazy byl Nejvyššímu správnímu soudu zaslán i podnět Úřadu k pozastavení činnosti a k rozpuštění politických stran a politických hnutí ze dne 5. 10. 2021, č. j. UDH-02377/2021 (č. l. 15 spisu), dle kterého politické hnutí opakovaně porušilo povinnost podle § 19h odst. 1 zákona o politických stranách, poté co bylo zahrnuto ze shodného důvodu do podnětu Úřadu k pozastavení činnosti ze dne 1. 11. 2019, č. j. UDH-3283/2019 (č. l. 13 spisu), a proto Úřad podal podnět navrhovatelce, aby podala návrh na pozastavení činnosti politického hnutí.

[8] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s).

[9] Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je podaný návrh důvodný. Údaje obsažené ve spise dokládají, že politické hnutí skutečně nesplnilo zákonem uložené povinnosti, neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložilo příslušnému orgánu výroční finanční zprávy za roky 2017, 2018, 2019 a 2020, čímž porušilo svou povinnost upravenou v § 19h odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[10] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že pokud politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a navíc se tak stalo opakovaně, opodstatňuje takové porušení § 19h odst. 1 zákona o politických stranách pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy takové, které zákon porušily nikoli jednorázově) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Transparentnost financování politických stran a hnutí je důležitým obecným principem jejich fungování a předkládání úplných finančních zpráv je klíčovým nástrojem, jak tuto transparentnost zabezpečit.

[11] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o pozastavení činnosti politického hnutí.

[12] Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 citovaného zákona platí, že pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007 č. j. Obn 1/2006 - 11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti politického hnutí, nic mu nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovalo ve své činnosti v plném rozsahu.

[13] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§§ 111-119 s. ř. s.).

Politické hnutí **j e o p r á v n ě n o** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí týkající se jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 16. března 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu